

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къыдэкы

№ 87 (22057)

2020-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ

ЖЬОНЫГЪУАКІМ и 20

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмыйкъ къебархэр

тисайт ижүгъотэштых

WWW.ADYGOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээзет

Эпидемием изэрар нахь макъ шыгъэнным фэшI

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиним шъольырхэм япащэхэм видеоконференции шыкъем тетэу зэхэсигъо афызэхищагъ. Ар зыфэгъэхыгъагъэр тапэкъэ экономикэм ыкы социальнэ лъэныкъом афэгъэхыгъэ унашьюу къышыгъэхэм ягъэцэкъэн ары. Зэхэсигъом иофшын хэлэжьагъ АР-м и Лышъхъэу Къумпил Мурат.

Анахь иофыгъо шъхьаэу аш къышалэстygъэр псауныгъэм икъеухъумэн фэгъэзэгъэ иофшаклохъэ зээпахырэ коронавирусыр къизээзуыгъ цыфхэр зыгъэхъужхъэрэх ахъщэ тедзээр къафатулушгъэр зэраратырэ шыкъэр ары.

Владимир Путиним къыгуагъ медицинэм иофшылехэм иэпилэгъу афэхъунхэм фэш системэ зыхэл иофыгъохъэр зэрэрагъэлкыгъэхэр. Правительствэм, аш хэхъэрэ министерствэхэм ыкы УФ-м ишъольырхэм ахъщэ тедзээр зэрэтигъэ шыкъем гүнэ лъафыжынэу аш афигъэпытагъ.

«Къыкъэсэгъэтхъы, ахъщэр зыда-
клиорэр, зэраратырэр ыкы зыкъыратырэр

гъэнэфагъэу, шъэф хэмийльэу щытын фое. А иофыгъом фэгъэхыгъэ актхэр цыфхэм алтыгъээсигъэнхэ ыкы нэфагъэ хэлъэу агурыжкугъэонхэ фое. Мэхъянэ зилэр а ахъщэ тедзээр зыкъенэу щытхэм афэгъэхыгъэ къэбары къызэрэлтыгъэсигъырэр ары, аш шунаал тешүдзэнэу сиғай», — къыгуагъ Президентым.

Иофыгъо шъхьафуэ зэхэсигъом къышалэтигъэхэм ашыщ рецепт зыпымыльт уцхэр լудзыгъэ шыкъем тетэу ащэнхэм ифитынгъэ тээспыгъэнэйр, ар анахъеу зишикълагъэхэр нэжъ-лужхъэу джырэклэ унэм исынхэ фое хуугъэхэр ары.

Джащ фэдэу упчэ шъхьаэу къаэ-

тыгъэхэм ахагъэхьагъ сабийхэр зиэ унагъохэм иэпилэгъу аратырэр. А лъеныхъомкъэ агъэцэклагъэхэм ягугъу къашыгъ министрэхэу аш дэлажъэхэрэм.

Президентым зэрищэгъэ зэхэсигъом үүж шъолыр Оперативнэ штабын хэтхэр зэлыклагъэх. Ар зэрищагъ АР-м и Лышъхъэу Къумпил Мурат ыкы Владимир Путиним къышыгъэ унашьюхэм ягъэцэкъэн зэрэклорэ шыкъем аш щытегушигъэх.

Медицинэм иофшылехэм атефэрэ ахъщэр игъом ыкы икъоу зэраратыжын фаер Лышъхъэм къариуагъ. Псауныгъэр къеухъумэгъэнэмкъэ АР-м иминистрэ къызэриуагъэмкъэ непэрэ мафэм ехъу-

лэу медицинэм иофшылехэм коронавирусыр къизээзуыгъэхэм ягъэхъужын дэлажъэхэрэм зэкиэми ахъщэ тедзэхэр аратыгъэх.

Къумпил Мурат республикэм ит къалэхэм ыкы районхэм япащэхэм ариуагъ федеральнэ ыкы шъольыр иэпилэгъу Ѣылхэр цыфхэм зэрэлжээлэсигъжэрэх нахь чанэу лъыпплэнхэу.

«Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиним къизэрэлтигъэтхъыгъэу непэ тызэрыуцогъэ чыпилэм фэдэ зыкы тиуционэу хуугъээп, ар тикъэралыгъ закъоп, зэрэднауеу фэгъэхыгъ. Джащ фэд, цыфхэм непэ иэпилэгъу аратырэм фэдэ зыкы Ѣылхэрэп. Тэ пшъэрыльэу тиээр хэгъэгум ишащэ унашьюу къыгъэуцугъэхэр дгъэцэкъэнхэр ары, джащыгъум эпидемиим цыфхэм зэрэрэу къафихыгъэр нахь макъ шынын тълэкъыщт», — къыхъягъэшыгъ Адыгейим и Лышъхъэ.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Оперативнэ штабын изэхэсигъу

Коронавирусум зимыушъомбъунымкъэ Оперативнэ штабын изэхэсигъоу илагъэр Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпил Мурат зэрищагъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиним зэхищэгъэ зэхэсигъом къышигъэнэфэгъэ пшъэрыльхэр гъэцэлэгъэнхэр ары республикэм ишащэ анахъэу ынаалэ зытыридзагъэр.

Зээпахырэ узым пэшүеклогъэнэмкъэ штабын хэтхэм шуаагъэ къытэу иофшынэир зэхажэнэу, анахъэу Красногвардейскэ районым анаэ тырагъэтынэу Адыгейим и Лышъхъэ къафигъэпытагъ.

(Икъяух я 2-рэ н. ит).

Оперативнэ штабын изэхэсүгъ

(Икзух).

Роспотребнадзорым Адыгеймкэ и Гээорышланлэ ипащэу Сергей Завгороднем къызэриуагъэмкэ, жъоныгъуакэм и 19-м ехъулзу республикэм щыпсэурэ нэбгыре **525-мэ** коронавирусыр къапыхвагъеу агъеунэфыгъ.

Красногвардейскэ районом къыхэкъыкэ зэпахыре узир къызэолагъэхэм ячьягъе нахьыб хъугъе. Хъэдагъэм къеклэгээ цыфхэр зэрээхэхвагъэхэм мыйр къыкэлтыкъуагъ.

Зэкэмкэй районом сымэджи **151-рэ** щаъеунэфыгъ, ахэм ашыщэу **35-р** — медучреждением чээльых, нэбгыри **106-мэ** амбулаторнэу язээх. Адрэхэр хъужыгъе. Зэкэмхами компьютернэ томографиер арагъэклюгъ. Сымаджэхэм яолгэгъе цыфхэр агъеунэфыгъех, нэбгыре **3525-мэ** тестхэр арагъэклюгъех. Сымаджэхэр нахьыбэу къызышхагъэштэхэр пэсуплэхэу Садовэр, Еленовскэр ыкыи Преображенскэр архы. Аш даклоу унэм уисын зэрэфаамкэ щылэгэ режимийр гъэцклагъэ зэрэхүүрэм пытагъе хэльэу шүүльгээ, ишыклагъе хъумз административнэ ыкыи уголовнэ пшэдэкыжыр къыдэлтыгагъеу. Цыфхэр бэу зэхэмханхэм шүдэлаж, юфхэм языт зыпкь игъэуцожыгъэним шунала тэжүгъэт, — къыгъеуцугь пшээрь Күмпилы Мурат.

Республикэм щыпсэухэрэм медицина йэпилэгъу ягъэгъотыгъэнимкэ юфэу ашлэрэм кытегушигъа министрэу Мэргэтияко Рустем. Аш къызэриуагъэмкэ, непэрэ мафэм ехъулэу коронавирусыр зиэу агъеунэфыгъе нэбгыри **140-мэ** амбулаторнэ шыкээм тетэу шольырым щиазэх, госпиталитлоу агъэспыгъэхэм нэбгыри **126-рэ** ачилэл, ахэм ашыщэу **10-р** — реанимацием ильых, зы сымаджэр ИВЛ-м иаппарат пыгъенагь.

Пандемиер къызежагъэм щегъэжьиуагъеу республикэм щыщ нэбгыри **8-мэ**

районым ипсэуплэхэм ашыщхэм уадэкы хууцтэл, ашкэ фитыныгъе зиэ юфыши гъэнэфагъэхэм анэмкыи. Джащфэдэу организациехэм япащхэм пшъэрэль афаашыгъ ялофышлэхэм япсауныгъе изыт ренэу аупльэклуз ашынэу, дезинфициер лъагъэклотэнэ.

— Юфхэм языт къызэриуагъол. Адыгэкаалэ узир къыщызэтгэеуцогъэнимкэ опыт тил. Джи ткуачэ зэкэ Красногвардейскэ районом ехъулэн фае. Унашьохэр псынкэу тшынхэм, ахэм шуагъэ къатынэм мэхъанэхшо ил. Санитарнэ шапхъэхэр гъэцклагъэхэ зэрэхүүрэм пытагъе хэльэу шүүльгээ, ишыклагъе хъумз администривнэ ыкыи уголовнэ пшэдэкыжыр къыдэлтыгагъеу. Цыфхэр бэу зэхэмханхэм шүдэлаж, юфхэм языт зыпкь игъэуцожыгъэним шунала тэжүгъэт, — къыгъеуцугь пшээрь Күмпилы Мурат.

Республикэм щыпсэухэрэм медицина йэпилэгъу ягъэгъотыгъэнимкэ юфэу ашлэрэм кытегушигъа министрэу Мэргэтияко Рустем. Аш къызэриуагъэмкэ, непэрэ мафэм ехъулэу коронавирусыр зиэу агъеунэфыгъе нэбгыри **140-мэ** амбулаторнэ шыкээм тетэу шольырым щиазэх, госпиталитлоу агъэспыгъэхэм нэбгыри **126-рэ** ачилэл, ахэм ашыщэу **10-р** — реанимацием ильых, зы сымаджэр ИВЛ-м иаппарат пыгъенагь.

Пандемиер къызежагъэм щегъэжьиуагъеу республикэм щыщ нэбгыри **8-мэ**

ядунаай ахъожьыгъ, **249-р** хъужьыгъэх. Сабы **56-мэ**, бзыльфыгъе лъэримыхы **5-мэ** язэзагъэх.

Медицинэм иучреждениехэм языт тъэпэйтэгъэним епхыгъе юфшэнэир шольырым щылъагъэклутэ. Сымаджэхэм йэпилэгъу афэхъугъэнимкэ чыпэлэ **580-рэ** агъэхъязыгъ, ишыклагъе архы. ИВЛ-м иаппаратхэр зэкэ аупльэклугъэх, ахэм юф ашэ. Компьютернэ томографиер акунымкэ чээзу щылэп. Нэмыкэлэнихэм кытегушигъа учреждениехэр, кулыкъушлэхэр зыми щылэхэрэп.

Коронавирусым пэшүеуклохэрэ мэдикхэм къатефэрэх ахъщэ тын тедзэхэр икъоу алэкигэхъэгъэнхэм АР-м и Лышьхэе ынаа тет. Мы лъэныкъомкэ пшэрыльыр зэшшохыгъе зэрэхүүрэм кытегушигъа вице-премьеэрэу Наталья Широковар.

Джащфэдэу юфшэнэир езгэжъэжыгъэ предпрятиихэм ыкыи организацихэм санитарнэ шапхъэхэр зэрэгэцэлхэрээ зэхэсигъою хэлэхъягъэхэр тегущыгъа. АР-м и Премьер-министэрэ тигудзэу Салпы Вячеслав къызэриуагъэмкэ, нахьыбэрэмкэ шапхъэхэр агъэцакэх.

Шыгуу къэдэгъэжыгъын, жъоныгъуакэм и 12-м щегъэжьиуагъе гээлэшгэхгээ рејимэу щылэгээ игъорыгъо текыжынхэурагъэжыгъа: промышленнэ предприятиехэр, псеолъешынэм фэгъэзагъэхэр, бэдээрхэр, фэло-фашэхэр зыгъэцакэхэрэм ашыщхэр къызэриуахыгъиагъэх.

— Мыщ фэдэ охьтэ къиним пстэуми зыкыныгъе тазыфагу ильин фае, джащыгъум коронавирусым тыпшүеклонимкэ юфхэм языт зыпкь идгээцожын тльэлтиштэ. — Къыуагъа республикэм ипащэ.

**АР-м и Лышьхээ
ипресс-къулыкъу.**

Къэблэгъэрэ мэфэшхуу Бирамым ильханман мэштихэр зэкэ зэрэзэфэшыгъэштхэр, аш даклоу цыфхэр яунэхэм арьсхуу мэфэкыр хагъеунэфыкынэу къызэрияджэхэрэд къыуагъа Адыгейим ыкыи Пышээ шольырым ашыпсэурэ быслыымэнхэм ямуфтиуу Къэрдэнэ Аскербый.

Режимэу щылэгээжыгъэ мэхъанэхшо зэрийр Адыгейим и Лышьхээ къыхигъэштыгъа ыкыи Пасхэр зыщыхагъеунэфыкыгъа мафэм республикэм щыпсэухэрэм шапхъэхэр зэрэгэцэлхэгъэхэмкэ зэрэфэрэзэр къариуагъа. Кавказ заом хэкодагъэхэм яшыгъо-шлэжь Мафэ фэгъэхъыгъе юфхъабзэхэр онлайн шыкэл тетэу зэхашщтых.

— Мыщ фэдэ охьтэ къиним пстэуми зыкыныгъе тазыфагу ильин фае, джащыгъум коронавирусым тыпшүеклонимкэ юфхэм языт зыпкь идгээцожын тльэлтиштэ. — Къыуагъа республикэм ипащэ.

Апэрэ унагъор

Нэжъ-лужым лъыплэнэу унагъом ыштэнэир социальнэ йэпилэгъукаа щыт.

Аш шапхъэу пылхэм къызэраштэдэлтигагъэмкэ, зынбжь хэктотгээгэ цыфхэр зэришлэлтигагъэмкэ гъомылапхъэу

е нэмыкэу ишыклагъэ пстэур ригъэгъотын, изыгъэспэфыни, ипсауныгъе зэрээзтигъэуцощыри физэхицэнхэ фае, унагъом исэу, ыгукэ рэхъатынгъе илэу ыгъэспсэуныр шохлээ зимиэ юфэу щыт. Нэжъ-лужым лъыплэнэу зишигэлтигагъэмкэ, аш шапхъэхэр ашыщхэр итгусэх.

Аш фэдэу Адыгейимкэ зы унагъо щылэгээ хъугъе. Ар лъэныкъо пстэумкэ зэришлэгъе цыфхым ынаа тетыщт, фэсакыщт, шапхъэхэм къащыдэлтигагъэхэр ыгъэцэлтигъэхэр.

АР-м юфшэнэир ыкыи социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ къызэраштэдэлтигагъэмкэ, аш фэдэ унагъом мазэ къэс ашьщэ шуухафтын къыфэкошт.

ХҮҮТ Нэфсээт.

Нэмыкэу зэхашщт

Тхылъеджаплэм иофышлэ анахь дэгъум икъихэхин зэблэхъугъе хъугъе.

Цыфхэр зезышхэрэм альэплэх

Адыгейим и Къэралыгъо автоинспекции икъулыкъушлэхэр лицензие зимыэ водительхэу цыфхэр зезышхэрэр къыхэгъэштыгъэнхэм лъэпплэх.

Коронавирусым ыпкь къикыкээ зеклонир зыгъэмэкээрэ юфхъабзэ агъэнэфагъэхэм къахиубытагъэх автобусхэмкэ цыфхэр зезышхэрэр: шольырхэм азыфагу дэтхэр, къэлэ клоцым ыкыи аш игъунэгъу къутырхэм къащеклокынхэрэр.

Хэбзэгъэуцугъэм ишапхъэхэр зэрэгэцакэхэрэм лъыплэгъэним къыдыхэлтигагъэмкэ зишигэлтигагъэмкэ гъомылапхъэу.

ягъусэхэу пэшорыгъэш юфхъабзэ рагъэлтигъыгъ.

Ар оклофэ шапхъэхэр аукъуагъэхээ хъугъэ-шлагъэ къыхагъэштыгъэп. Джащфэдэу улъялтигъунхэм къагъэлэгъэуагъа транспорт амалхэр шапхъэхэм зэрэдшэхэрэр ыкыи «Роспотребнадзорым» къыгъэуцугъэ санитарнэ шапхъэхэрэр водительхэм зэрэгэцакэхэрэр.

Мы юфир инспекцием зэпильгээштэп, тапэкли лъагъэклотэшт.

Пандемием ыпкь къикыкээ юдзыгъе шыкэл тетэу аш джы рагъэлтигъыгъ. АР-м культурэмкэ и Министерствэ къызэраштэдэлтигагъэмкэ, шольыр зэнэкъою «Ильэсэм ибиблиотекарь анахь дэгъу» зыфилорэм хэлажэхэрэм видеокъэгъэлтигъонэу къагъэхыгъэхэмкэ ашшэтиштых. Муниципалитеттэл пэпчъ илтигъо юфхъабзэ хэлажэе.

Ар уцуушишэу зэтеутыгъ: хэлажэхэрэм ивизитнэ карточкэу «Деловой автограф»,

ГҮҮНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай.

ЗэфыщытыкIэу зэфыряIэр нахь пытэ хъущт

Психологхэм зэральтэрэмкіэ, зэгурмыноныгъе гъэнэфагъе зиэгъе унагъохэм коронавирусым ыпкъ къикыкіэ унэм зэрисхэр IэпшIэгъу къафэхъун ыльекIыщт. Специалистхэм къизэрхагъещырэмкіэ, гумэкIыгъор къизщытшхарыогъе мазэхэм къаклоц унэмкіэ пшъэрьлхэр агощын, нэбгырэ пэпчь ежь зэрэфаеу зызщигъэпсэфын ыльекIыщт чыпIэ илэн, нахь благъе зэфэхъунхэу шапхъэхэр къаугупшысихэ фае.

Хэта зилажъэр?

Психологхэм зэральтэрэмкіэ, мафэ къес унэм къимыкіэ ис унагъом ильэс зэкIелтыклохэм гумэкIыгъо илэ хъугъэхэр псынкіэу къэлэгъоштыкы эшшихинхэ ыльекIыщты.

ГумэкIыгъом икъыхэгъэшын ултыгълэнэ щытэп, аш уежэй ушьсныри тэрээг, ау зэгурмыноныгъе щылэн зэрильекъищтым уфхазырын фае. Мыш фэдэн ыльекIыщт телевизорым ымаакъе лъашэу Io зэреплъихэрер, компьютерым бэрэ зэрэхсхэр, нэмикIхэри.

Ау пшъэдэкIыж ин фууилэу укъекуалээмэ, постэури зэшхолгуяе хъущтэп. Алеу унагъом исхэм зэкIеми япшъэрьлхэр агъэнэфэн ыкы уахьтэ тешэ къес зэблахъузэ ашын фае.

Джащ фэдэу зыщыдгъэгъупшэ мыхъущтыр унэм имыкіэу исхэм гумэкIыгъо къашхъащыон зэрильекъищтыр ари. Дунаим щыхъурэ-щышIэрэм е ильэс зэкIельтиклохэм цыфыр зэсэгъе щылакэм зэрэтекIыгъем мыш

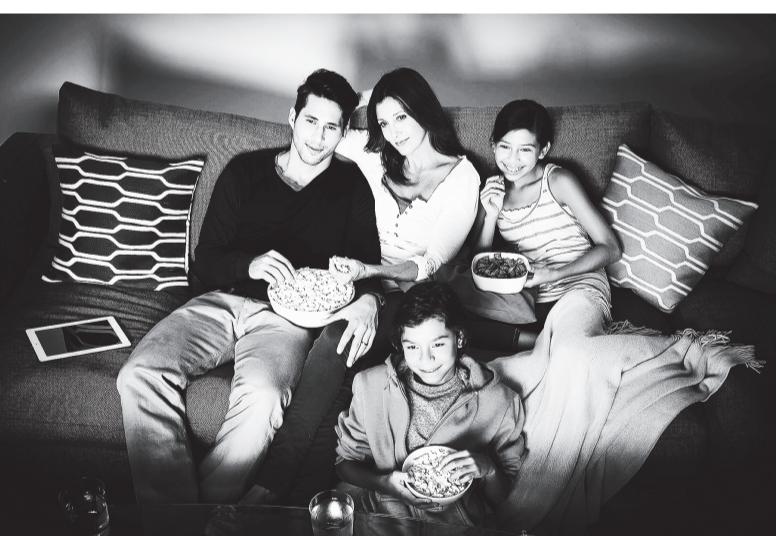
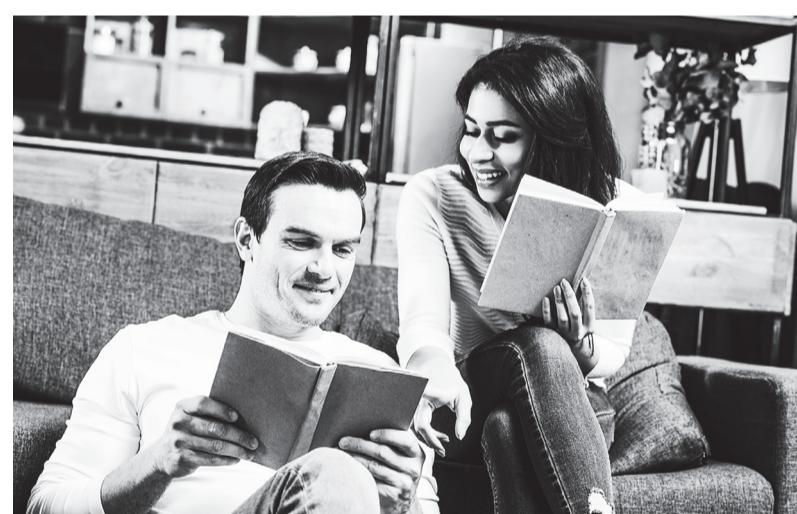
Психологхэм къизэрорэмкіэ, зэшхъэгъусэхэм языр е тIури IoфышIэм къизыщыгужъохкіэ пчыхъэм е зыгъэпсэфыгъо мафэхэм бэрэ гущыIэгъу зэрээфэмыхъухэрэм къихкIэу гумэкIыгъо зэрещыIэр зэхашIэрэм.

фэдэ зэфэхъисыжхэр къизидхинхэ ыльекIыщт.

ГумэкIыгъом ыпкъ къикыкіэ унагъом исхэр зэфегубжинхэ, амакъе Iэтигъе зэдэгүүшIэнхэ альекъищт. Ахэм, нахьбэрэмкіэ, гущыIэу зэхахыгъэм зыпальзэнжкы. Зэфэхъисыжыр — зэгурьохэрэп ыкы агу хэзэрэгъекы. Мыш дэжым психологохэм зэрорэмкіэ, шхъадж ежь гупшысэу ышыгъэм зыфигъээн фае, нэужум гущыIе «пхэнджыр» къираоным ушхъагъо фэхъугъэр къигуриошт.

Сыд тшIэн фаер?

Зэшхъэгъусэхэм ильэсийбэрэ

Бирамыр къэблагъэ

Быслымэнэу дунаим тетхэм анахь агъэльэпIэрэ мазэу Рэмэзаныр ыкIем фэкIуагъ. МэфэкI анахь шхъаIехэм ащищэу Бирамыр мы ильэсийм жъоныгъуакім и 24-м хагъэунэфыкIыщт. Мы мэфэкIишхом къегъельягъо быслымэн пстэухэмкИ цыфыгъе шапхъэхэм уатетэу узекIоним мэхъянэншхо зэриэр.

Ислам диним лъапсэу илэр гукIэгъур, шүшлэнры ари. Джащ фэдэ зеклокIэ дахэхэм, IoфышIухэр ашIэнхэм цыфхэр къафегъеуших.

Бирамыр къэмисизэ ислам динир зылэжкыре цыфхэм тхъамыкIехэм, сымаджэхэм сэдакъэ аратын фае. Фытыр сэдакъэр НэкIмазэм иаужырэ мафэ птимэ нахь тэрээ е къэсныкIэ мэфэ заулэ къенагъеу. Ашхынрэ зыщалъэнрэ щымыкIэрэ быслымэн пстэуми фытыр сэдакъэр атынэу атефэ. Унагъом нэбгырэ пчагъеу исым тельтигъауэу ар аты. Адыгэ Республиком ыкы Краснодар краим ащицсэурэ быслымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ зэргэнэфагъэмкіэ, мигъе фытырыпкIэр зы нэбгырэ тельтигъауэу соми

150-рэ. Нахьбэ зиэу, ипсэпшIагъэ нахь хэзигъахъо зышигъом сэдакъеу ытыщтыр нахьбэ ышын фит.

Шоигононгъе зиэхэм мы шыкIехэмкІ сэдакъэ атын альекъищт:

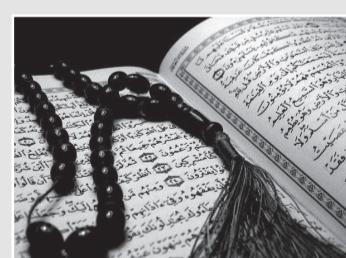
1. МыекIуапэ и Гупчэ мэштэй ичIехъагъу ют къемланым ахъщэр радзэн алъекъищт. НэмыкI къоджэ псэупIехэм ащицсэухэрэм мэштихэм ялимамхэм зафагъэзэмэ дэгъугъе.

2. ТхъамыкIехэм ыкы фэнокуагъе зиэхэм апае ДиндэлэжъапIэм икуп мээз псам ахъщэ ыугъоигъ. Картэу зиномер 5469 3020 0100 2438-м (зыкIехэмштыр: Элла Султан ыпхур Б.) шхъадж фэлъекъищтыр ригъехъышуущт.

3. Шьор-шьорэу зытефэрэ цыф е унагъо шьошIэмэ ахъщэ е гъомылапхэ ешшутын шуульекъищт.

Бирамыр быслымэн пстэухэмкИ мэфэкIишхоу щит. НэкIмээ мазэу Алхам Къурланыр къизыщыригъэхыгъэм къаклоц цыфхэм апкышилхий агуки загъекъэбзагъ. Псапэ зэрашIещтим, цыфхэм гуфэбэнгъе зэралагъохыщтим пылтыгъе. Бирам мафэм ахэм гукIэгъуныгъеу зэралагъэм хагъахъо, псэпшIэнрэ лъагъекъиатэ.

Быслымэн пстэуми Тхъэм Бирам мафэ тытырэгъахъ!

ІШЬЫНЭ Сусан.

ШЭНЫГЪЭЛЭЖЬ, НЫ ГУКЦЭГЬУ, НЫЖЬ НАСЫПЬШУ

Ситимэ Сарэ апа зыщыслээ-түгээр АР-м гъэсэнгъэмрээ и Министерств ары. Я 90-рэ ильэсхэй льепкь зэхашэм зыкызыши! Этыгъэ лъэхъаным къышгъэжьагъэу мы ведомствэм юф щишиагъ. А уахтэм аш бэрэ зыфэдгъазэу хууштыгъ, егъэджэнэмкэ льепкь компонентыкэ заджэхэрэ яхым къыхиубытэрэ предметхэм тиупчихэр анахъяу афэгъэхьагъ. А лъэхъаным отделькэу наукам ыкчи льепкь еджа-пэм афэгъэзагъем ар щилажьэштигъ. Анахъ лъэнъяко зэхэмыфыгъеу, юфыгъуабэ къызыпкыяу а отдельыр щитигъ. Сарэ сыдрэ упчын уигъэрэзэу джэуап къиритыжьыщтигъ, юфым ру-корэм ушигъэгъуазэштигъ.

Еджа-пэу N 5-м ынж министерством къэкуагъэр адигабзэм изэгъешэн щигъуазэу, адигэ классеу зэхашаагъээм юф ашишиагъеу щитигъ. Зэлкэгъухэм, 1энэ хъурахэм къэлэгъаджэхэм адигабзэм иегъэджэнкэ Иэпилэгъу литературэ зэрэшьмыиэм, тхылхэр зэри-мыкъухэрэм, нэмикли щицлагъеу щигъэхэм яхылгэгъе упчихэр бэу къашатыщтигъ. Сарэ шырытэу джэуап къаритыжьыщтигъ. А лъэхъаныр мы ма-фэхэм тыгу къэкижьыгъети, сеупчыгъ ыту къодэу къыхэкынъэм.

— Аш фэдэу щицлагъэхэр къалох хүмэ, сиgy къодыштыгъ, ау сегуушысэштигъ сэ сшхъекэ сшён слэкыищтым, сишугъеу къэзгъекоштым. Адигэ къэлэццыкъухэм апа щицээр зэрэмкэ дэдэр къызызгъуагъэр къэлэццыкъу йыгын-пэм юф щицшэ зэхъур ары. Ары Къуекъо Налбый сиредакторэу адигэ усаклохэм ыкчи

тхаклохэм къэлэццыкъухэм апа атхыгъэхэр дэтхэу 1997-рэ ильэсийм сборник къыдэзгъэ-кынену зыкыисхъухъэгъагъ. Ар тоуцою къытырадэжьагъ. Аш фэдэу цыкыу дэдэхэм апаа урысызбээкэ тхыгъэ пышсэхэр зээсдээкъихээ аш ынж къыдэзгъэгъагъ, — elo Сарэ.

Ситимэ Сарэ филология шэлэнгъэхэмкэ кандидат, гуманинтар шэлэнгъэхэм апиль республикэ институтын бээ шэлэнгъэмкэ иотдел инаучнэ юфышэ шхъба, УФ-м общэ гъэсэнгъэмкэ иофишэ гъэшшуагъ. Ыныбжыкэ зы лъэгэпэ гъэнэфагъэ нэсигъ, ары тызэдгүшүйенэр къызыхэкъигъэри.

Сарэ адигабзэр сэнэхьатэу къыхихынэмкэ щысэ фэхъуыг икелэгъаджэу Пхъечеши

къызэрэшьсчыуагъеу, зэхъо-кыныгъеу хэгъэгум щы-кыуагъэхэм атефагъэх. Анахъ юфышо зыдишагъэхэм ашыщ Адигеим щыпсэурэ льепкъхэм ав-зэхэм яхылгэгъе зако-ныр. Аш изэхэгъэуони, игъэцэкэнкэ программэм игъэпсни, иштэни Сарэ илахьшо ахэл. А лъэхъаным ар ведомствэм наукэмкэ ыкчи льепкъ еджа-пэмкэ иотдел ио-фышагъ. Адигабзэр къэралыгъуабзэ хууным ю-фыгъуабэ къыпкыштигъ. Мыадыгэхэр аш зэрэф-мыягъэхэм изакъоп, ти-льэпкъэгъуухэми ахэтигъэх аш имэхъанэ икью къы-зыгурьмыохэрэр. Адрэ-

хильхъагъ. Министерствэм ыуж ильэс 5 хуульэу Сарэ ыпшъекэ зыцэ къетогъе институтын юф щешэ. Тхылхэм, егъэджэнэмкэ Иэпилэгъу хэм яхын хэлажьэ. Аш фэдэу научнэ юфшэгъэ 60 фэдиз шэлэнгъэлэхъем къыхиу-тигъ. Ахэм ашыщих бжэдэгтэй диалектыр адигэ бээ дунаим зэрэхэтэм ехылгэгъе монографиер, гъусэхэр илэхэу Иэш-хэмэфэ Даутэ фэгъэхьыгъэ тхылтыр, адигэ литературэм егъэджэнхэмкэ Иэпилэгъу «Род-ные просторы» ылоу 1 — 4-рэ классхэм апаа ыкчи нэмикхэу къыдигъэкыгъэхэр.

Ахэм анэмиклэу институтым къызыклюжыгъэм къыщгъэжья-гъеу нэмикли авторхэр игъусэхеу Андырхье Хъусен ытхыгъэхэр къызыдэхъэгъе сборникир, тха-клоу Иэшынэ Хъазэрт ытхыгъэхэм адигабзэр зэращигъе-федэрэ фэгъэхьыгъеу «Шэлэнгъэм екlyre klyach», «Адигаб-зэхэм глаголыр ашызэгъэшэгъэ-ным ехыгъэ юфыгъохэр» зы-фиорэр ыкчи нэмикхэ. Ситимэр яредактор егъэджэнэмкэ тхиль Иэпилэгъу пчагъэхэр. Ахэм ашыщих я 2-рэ классым пае реджэнхэу тхылтэу Хъокло Мусльимэтэ Шъхъэлэцэ Минэрэ зэхагъэуцагъэр, Тхъаркъохь Юныс и «Адигэ урыс гүшүальэ» ия 2-рэ том ыкчи нэмикхэ.

«Тематическэ адигэ-урыс-ин-джылыз гүшүальэр» ыкчи сборнику «Региональная литература» зыфиохэрэр шэлэнгъэ-лэхъем ухыхэх пэт. Мы аужыре уахтэм Сарэ юф зыди-шээрэм ашыщ хъатикье-адэ-мые къэлокэ зэфэшхъафхэу адигабзэм хэтхэр.

Ситимэ Сарэ дунэе, чыпэ-ыкчи республикэ конференции-ху институтым щызэхашэхэрэм чанэу ахэлажьэ, ахэм язэх-шэх купхэм ренэу ахт.

Республикэ зэнэкъоюу «Сыбээ — сидунай» зыфиорэм изэхэшаклохэм ашыщ. Ильэс-бэхэм къаклоц адигабзэмкэ АР-м и Президент, етланэ АР-м и Лышьхээ дэж щиэ Советын искретарыгъ.

Ситимэ Сарэ унэгъо дахэ ышагъ, иклалэ къыкхэхьогъе сабыйхэм ашэгушуулы. Итепльэ-кэ ынбыжь ептыштэп, бзыль-фыгъе псынкэ, зэклюжь цыкly. Зыгъэгүшон нэмикли ыпеклэ къэмиклэу джыри ильэсэйбэ къыгъэшшэнэу аш фэтээ.

Ситимэ Сарэ къызыхуу-мафэмкэ институтым иотделэу аш юф зыщишэрэм ютхэр ягу-пэу къыфэгүшох. Псауныгэ пытэ илэу, иунагъо нэхъоирэ бэрэчтэрэ ильэу, ибын-унааго датхъэу, икъорэльф цыкlyхэм бэрэ аш-хъагъ итнэу къыфэльтох.

СИХЬУ Гощнагъу.

Ситимэ Сарэ филология шэлэнгъэхэмкэ кандидат, гуманистар шэлэнгъэхэм апиль республикэ институтын бээ шэлэнгъэмкэ иотдел инаучнэ юфышэ шхъба, УФ-м общэ гъэсэнгъэмкэ иофишэ гъэшшуагъ. Ыныбжыкэ зы лъэгэпэ гъэнэфагъэ нэсигъ, ары тызэдгүшүйенэр къызыхэкъигъэри.

Саудэт. Ары Адигэ къэралыгъо къэлэгъэдэжэ институтын чэхъанэу къызыхэкъигъэри.

— Сэ сизакъоп Саудэт илья-го рукиагъэр, — къеуатэ Сарэ. — Аш адигабзэмрэ лите-ратурэмрэкэ ригъэджа-гъэхэм непэ бзэшэнгъэлэхъхэр, уса-клохэр, актерхэр, журналистхэр, композиторхэр ахэтих. Ахэм ашыщих Нэхэе Асплан, Уджыху Тэмэрэ, Беданэкъо Марет ыкчи нэмикхэ.

Къэлэгъэдэжэ институтым ынж Сарэ къоджэ ыкчи къэлэ-еджа-пэм, къэлэццыкъу йыгын-пэм, нэмикли чыпэхэм ашылжьагъ. Игуулэу ыту къэ-къыжы Мьеекъопэ гимназирем адигэ къэлэццыкъухэр зэрыс

классым адигабзэр зэращигъэшагъэр.

— А лъэхъаным еджэним къэлэджа-клохэр лъэшэу егугу-штыгъэх. Къэлэотэнэу къэлэ адигэ къэлэццыкъухэм къафе-кынигъ, ау дахэу тхэштыгъэх. Ахэм ашыщих бэхэм ясэнхьят адигабзэм рапхыгъ. Непэ адигэ радиом, телевидением юф ашашэ Бэгъ (Хъаклэмыз) Су-санэ, Миэрэ (Тэу) Замирэ. Мьеекъуапэ идепутатхэм я Совет итхамат Джармэкъо Азмэт, къэлэ къалэми, дэгъюу урыгушхонэу адигабзэкэ мэгүшүйэ, — elo Сарэ.

АР-м гъэсэнгъэмрэ шэлэнгъэмрэкэ и Министерствэ юф зыщишэгъе ильэсхэр ыпшъекэ

хэми, мыдэрхэми юф адэпшэн фэягъ.

— А лъэхъаным республикэм икъуаджэ горэм къикхыи ми-нистерствэм къэлэгъэ литлур министрэу Бырсыр Батырбый дэж чэсщагъэх, — къеуатэ Сарэ. — Тлэкly тешлагъэу си-зычахъэм министрэу зынакъэ Иэтигъеу зыкыи зэхэсмыхыгъэр лъэшэу губжигъеу лыхэм адэ-гүшүйэу сирихылгагъ. Адигэл-хэр фэягъэхэв якъалэхэм адиг-базэ арагъэшшэнэу...

Мыш юф щешэфэ Ситимэ Сарэ льепкь компонентым къы-хиубытэрэ программэхэм, зэрэджехтэх тхылхэм, нэрыльэху Иэпилэгъу хэм якъыдэгъ-кын фэлъекыщтымкэ илах-

Чылэу Алыуарэ (Бжыхъэкъуае)

ИХЬИШЬ

Апэрэ дунэе зэошхор аухынкээ зы тақыкъ нахь къэмынагъэу сыхьатыр 10.59-м нэмыц пулеметым аужыре щэхэр рагъекыгъагъэх. Гъешэгъонэу хуугъагъэр — Соединеннэ Штатэу Америкэм икъулыкъуш!эу Генри Николас Гюнтер а щэхэмкээ аукыгъагъ. Ар ильэпкыкэ нэмыцыгъ, ятэ-янэхэр Германием икъижыхи, Америкэм кложыгъагъэх.

Эргерцогэу
Франц
Фердинанд.

Гимназистэу
Гаврила
Принцип.

Графэу
Воронцов-Дашков
Илларион.

Пицшихоу
Романов Михайл
Александровыкъор.

Пицэу Чавчавадзе
Александэр
Захарыкъор.

Штабс-
ротмистрэу
Кылыш Султан.

Шэкіогъум и 11-м 1918-рэ ильэсүм, сыхьатыр 11.00-м Компльескэ мэзэу Францием итым апэрэ дунэе зэошхор зерауухыгъэм пае актым щыкъялхажъэх ыкыл салют щашы, топыщи 101-кэ щыгъагъэх. Зэкіемки зэошхору реклекыгъэм куулыкъуш!эхэм и цыф кызызрыкъохэм нэбгырэ миллион 21,5-рэ хэкло-дэгъагъ.

Заор кызызрыкъыгъагъэр шыгуу къэзгъекыжын: Сербие щыщэу, гимназистэу Гаврила Принцип 1914-рэ ильэсүм мэкъуогъум и 28-м Австро-Венгрием ипачыхъэу эргерцогэу Франц Фердинанд къэрхъокэе єу ыулыгъагъ. Эргерцогым имызакъо ащ ишхъэгъусэу Софья диулыгъагъ.

Гаврила Принцип националистыг, ныбжыкээ зэхэшагъэе «Молодая Босния» зыфиорэм хэтигъ. Жъалымыгъэу зэрихъагъэм пае илоф хыкыумын зызэхефым, ильэс 20 каторгэу тыралхъэгъагъ (уктыралхъэгъагъэп ыныбжъ икъугъепти).

Арэү щитми, 1918-рэ ильэсүм мэлйильфэгъум и 28-м хылсын иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Эргерцогыг зарауукыгъагъэр Австро-Венгрием ушхъагъуу ѿшыши, 1914-рэ ильэсүм шынхъэлум и 10-м Сербием зао решилгээ. Урысын, зээгэйнигъэу Сербием дыриагъэм ельтигъэу «къошхэм» агоуцош, дээм изэхэшэн рөгъажъэ. Ащ ыпкъ кыкыкъи Германием шынхъэлум и 3-м Урысын, нэүхүм шынхъэлум и 4-м Францием зао къарешылгээ. Зым ынж зыр итэу дунэе заом хэшагъэх мэхъух Англиер, Япониер, Тыркуер, Италиер ыкыл ахэм анэмкыл къэралыгъохэри.

Дунэе зэошхору къежьагъэм еж-еҗыырэу хэлажьэхэмэ аштоигъо Урысын исыгъэ цыф лъэпкыбыэмэ зыкъагъэльгъагъ. Ахэм ашыщыгъэх Кавказым исыгъэх лъэпкъ зэфэшхъафхэри. А лъэхъаным Урысын хабзэу илтыгъэмкэ Кавказым щыпсэүштгэхэх цыф лъэпкхэр дээм ашштгэгъэхэп. Ау ащ емэлтыгъагъ, Кавказын ивоеенэ округым дээу итгэгъэмэ ягланомондуюшэу генерал-адъютантэу графэу Илларион Воронцов-Дашковыр Урысын ивоеенэ министрэ лъэтухыль фитхыгъагъ. Ащ къыншилоштыгъ: «Кавказым и цыф лъэпкыбыэр къежьагъэ дунэе заом хэлэжьэнхэу зэрэфаэр къыдэлпытээ, Урысын ипачыхъэе йизын кылыых, ахэр хэтхэу дээ зэхити-гъэшэнэу».

Пачыхъэм бэрэ зэримыгъажхээ 1914-рэ ильэсүм шынхъэлум и 23-м агъэнэфгъагъэх чекес, къэбэртэе, дагыстан, ингуш ыкыл татар полкхэр. Чекес шы полкын пащэу фашыгъагъа пщэу, подполковникэу Чавчавадзе Александр Захарыкъор. Шынхъэлум мазэм кыншегжэхъэу Кавказым ишну дивизие еж-еҗыырэу хэхъанхэш, заом клонхэу фэягъэхэм лъэтухыль зынхъэлум шынхъэлум и 23-м Урысын иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Джы зигүгүу къэсшы сшоинжъор Апэрэ дунэе заом си-къуаджэу Бжыхъэкъоежъым щынхъэлум ыкыл нэмыц адыгэ шынхъэлум и 10-м Сербием зао решилгээ. Урысын, зээгэйнигъэу Сербием дыриагъэм ельтигъэу «къошхэм» агоуцош, дээм изэхэшэн рөгъажъэ. Ащ ыпкъ кыкыкъи Германием шынхъэлум и 23-м Урысын иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Ашкээ 1914-рэ сшыгъэх Къандур Русльян Султан ыкъом итхыльэу «Черкесский конный полк в Великой войне 1914 — 1916 гг.» (Майкоп, АРИГИ, 2016 г.), Вершигора А. Д. ытхыльэу «Черкесский полк в Первую мировую войну» (Литературная Адыгея, N 1, 2. Майкоп. 1998 г.), кубанска историкэу, краеведэу Берданий Виталий Петр ыкъом иста-тияа гъэзетэм къыхиутыгъагъэу «Давлет-Мирза Бжега-ков — герой Кубани», харыншынэм къачэгъотаагъэхэдокументхэу ыкыл тинэж-лужьим къаолтэжыгъэхэгүкъэ-къылхэр.

Дивизиер зэхашэнэу зэрэ-рагъэжъагъэхэр — апэрэмкээ, 1914-рэ ильэсүм къыхиутыгъагъэу Урысын ипачыхъэе ыншахыкъе, пщы пащэу, генерал-майорэу Романов Михайл Александр ыкъор. Ареүштэу зэхъум, дивизиер къулыкъур щахымэ ашлонгыу къылэлтээгъагъэх офицерыбэ, урыс лэкъолешишмэ ашынхэр.

Дивизиер хэхъанхэу 1914-рэ ильэсүм шынхъэлум и 23-м агъэнэфгъагъэх чекес, къэбэртэе, дагыстан, ингуш ыкыл татар полкхэр. Чекес шы полкын пащэу фашыгъагъа пщэу, подполковникэу Чавчавадзе Александр Захар ыкъор. Шынхъэлум мазэм кыншегжэхъэу Кавказым ишну дивизие еж-еҗыырэу хэхъанхэш, заом клонхэу фэягъэхэм лъэтухыль зынхъэлум шынхъэлум и 23-м Урысын иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Бираам (20), Бэслынэй Чэлэмэт (22).

Къуаджэу Пэнхээскээ: Хъатх Хъаджымос (28), Нэпсэу Осмэн (24), Къадыркъо Исхъакъ (27), Мэгтүрэкъо Шапсыгъ (23), Бжьешю Сахыид (28), Баджэ Пыщымаф (25), Хъагъур Мос Бисльян ыкъор (23), Ацумыжъ Махьмуд (27), Мэгтүрэкъо Мэджид Джамболэт ыкъор (25).

Къуаджэу Хъащыкукъэ: Къоджэшьэо Сахыид (28), Шъхъэлхээхъо Ибрахим (25), Къоджэшьэо Ахьмэд (26), Шъошэхъо Хъаджымос (27), Хъаклако Шъэклиас (27).

Къуаджэу Афыпсыпэкъэ: Цухъо Мыхамэт (25), Лъэпшыкъо Исаахыил Исхъакъ ыкъор (26).

Къуаджэу Псэйтыхукукъэ: Жанэ Хъасан (28), Ацумыжъ Ихъакъ (20).

Чылэу зынхъэлум шынхъэлум иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ. Чылэу зынхъэлум шынхъэлум иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Къуаджэу Козэткээ: Мэхъош Ерэджыб (27), Мэз Тууцожь (25), Беков Щут (32), Хъуадэ Шъалих (29).

Къуаджэу Бжыхъэкъоежъымкээ: Бжыхъэкъо Алдже-рый Къамблэт ыкъор (25).

Къуаджэу Бжыхъэкъоякъэмкээ: юнкерэу Пыхъужъэхъо Бильэустэн (37), урядникэу Къэрмийт Сэфэрбий (38), Султан Аспланчэрий (25), Къэрмийт Гъучыпс Цыкыуша ыкъор, Тыркуао Сахыид Плати ыкъор, Хъоткъо Къадыр Ерэджыб ыкъор, нэмыкхэри.

Дивизиер ипэшэ ординарцау фашыгъагъэхэм ахэтигъэх къуаджэу Бжыхъэкъоежъым шынхъэлум иллэхэгъэзүүм иллэхэгъагъ.

Дивизиер ипэшэ ординарцау фашыгъагъэхэм ахэтигъэх къуаджэу Бжыхъэкъо Алдже-рый Ерэджыб ыкъор, Нэгъуцу Исмахыил Ахмет ыкъор, Хъатит Гъучыпс Цыкыуша ыкъор, Тыркуао Сахыид Плати ыкъор, Хъоткъо Къадыр Ерэджыб ыкъор, нэмыкхэри.

БАРЦО Адам.

ЕпльыкIэхэр, зэфэхьысыжъхэр

Шъхъаш ё афаши

Культурэм иофишIэхэр, общественнэ движениехэр, динир зылэжыхэрэр, фэшхъафхэри шыгьо-шIэжь мафэм Iофхъабзэхэм ахэлэжьэштых.

— ИгъекIотыгъэ зэхахъэхэр тиэштхэп. Аш къыхэкIэу телефонкэ тызэфитеошт, интернетын иамалхэр дгээфедэштых, — къытиуагь Урысыем, Адыгим искуствэхэмкэ язаслужене иофишIэхшо Сулейманов Юныс. — Кавказ заом фэдэ хъэзаб цыфхэр егъашы хэрэмыфх. Кытпэуцухэрэм, зэо-банхэм акIэзыгъэстыхэрэм зэхашыкынэу

сыфай тиреспублике щыпсэухэрэ лъепкхэр мамырэу щыгъэхээ зэршлонгьор, пытэу тызэрэзэ-къоты. Тиклэхэри мамырэу щыгъэнхэу, ягхэлышуухэр къадэхунхэр сафельяло.

Динлэжъхэр

— Тэ, дин зэфэшхъафхэр зылэжыхэрэр, тызэпчыжъяэу

тэпсэу. Шыгъо-шIэжь мафэм фэгъэхьыгъэу телефонкэ тызэфитео, тигхэлхэр зэтэох. Жъоныгъуакэм и 21-мти Тхъэлъэхум къащытошт мамырэу тышыгъэ зэрэшлонгьор. Заом щыфэхьыгъэхэм шъхъаш афэшьшт, — къытиуагь динлэжъяэу ЦыкIушо Аслын.

ЗэлъыIэсийштых

Республикэ общественнэ движинеу «Адыгэ Хасэм» хэтхэр телефонкэ зэфитеоштых. Кавказ заом, шыгъо-шIэжь мафэм афэгъэхьыгъэ дискхэм атырахагъэхэр дунаим къыщагъэльэгъоным фэш! Интернетыр агъэфедэшт.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Лымышэкю Рэмэзан къытиуагь шыгъо-шIэжь мафэр зэрэхагъэунэфыкышт шыкIэр тарихым инэклубгъохэм зэрахэхъаштыр.

— Ильэс къес шыгъо-шIэжь мафэм тыхэлажьэ, — игупшысэхэм тащегъэгъуазэ къэндэлхэм якультурнэ общству «Дуслык» зыфилу Адыгим щызэхашагъэм ишацэу Алям Ильясовын.

— Адыгэхэм апэкIэйгъэ зэохылъэм лъепкым тхъамыкагьоу кыифихыгъэр дунаим теткъэралыгъохэм ящахэм икъу фэдизэу кыагурыон, акыл хахын фаеу сэлтытэ. Тэ зао тыфаеп, тызыфаер мамыр щылэкэ дэгүү.

Ячыгу фэбанэхээзаом хэкодагъэхэм шъхъаш афэшэшт.

Лыхъужьныгъэмрэ спортымрэ

ЦСКА-м зэрэхэтыгъэм рэгушхо

Лыхъужьхэр сидигьи тигъусэх. Щысэу атетхырэм тегъэгъуазэ.

Хэгъэгү зэошхом ильэхьан фашист техаклохэм язэхэхьутэн хэлэжъэгъэ спортсменхэр чыпIэ къин ифхэху берэ къыхэкIыгь. Машлом, псым апхырыкынхэмкэ лыгъэ шынкээ зэрахъягь.

Кошкъаблэ щапIуль Чыржын Мухъарбий дунаим щызэлшашIэрэ ЦСКА-м ильэсбэрэ дээ куулыкъур щихыгъ. Олимпиадэ джэгунхэм атлетикэ онтэгъумкэ дышъэр къащидыхыгъ.

Теклоныгъэм ия 75-рэ ильэс фэгъэхьыгъэу М. Чыржынным гүшIэгъу тызыфхьум, щысэ зытирихыштыгъэ ветеранхэм яхылпэгъэ къэбархэр къитфилотагъэх.

— Сэ Хэгъэгү зэошхом ыуж сикъэхууль. СыкIэлакIэу ЦСКА-м сываштэм, цыиф гээшIэгъонхэм calyklag. Сафэрэз, іэплигъэу къысфхэхьуугъэх, хэгъэгум испорт лъагэу зытэгъэхэр къахэкIыгъэх, — къеуатэ М. Чыржынним.

Иван Удодовыр Хэгъэгү зэошхом иильэс-

хэм укыпIэм ифэу берэ къыхэкIыгь. Фашистхэм гъеры зашым, ыльакъохэм амынштижькэу оды хуугъагъэ. Спортсмен-дээклиолын пытахъ кызыыхигъафи, пыйхэм къаэлкIэкIыгъыгь.

1945-рэ ильэсэм Теклоныгъэм и Мафэ загъэмэфэкIым, Иван Удодовыр икIерыкIэу спортышхом хэхъажыгъ. Олимпиадэ джэгунхэм атлетикэ онтэгъумкэ дышъэр къащихыгъ.

— Александр Бонко, Аркадий Воробьевыр, фэшхъафхэу Хэгъэгү зэошхом лыгъэ щызэзыхъагъэхэр улчэжъэгъу сышытгъэх, — тизэдэгүшшIэгъу льеэгъекIуатэ Чыржын Мухъарбий. — Спортымрэ щынгъэмрэ зэрэзэхьгэхэм къитегущийхээ зыхыуки, цыифым щынгъэмрэ пытагъэ кызыыхигъэфэн зэрэфаем мэхъэнэ ин ратыштыгъ. Заом иветеранхэм куулыкъур адэсхызэ ЦСКА-м сывэрэхэтыгъэм сырэгушо, шуукээ сибу къэсэгъэкIыгъях.

Футбол

«Зэкъошныгъэр» ящэнэр

Урысыем футболымкэ изэнэкъокуу хэлэжъэхэрэ командэхэу ятонэрэ купэу «Кыыблэм» хэтхэм 2019 — 2020-рэ ильэс ешIэгъур аухыгъ.

Хэгъэгум футболымкэ и Союз зэхахъэу щыкIуагьэм щырахьуухъэгъэ унашьом къызэрэштилоу, 2019 — 2020-рэ ильэс ешIэгъур зэпаахыре узым къыхэкIэу зэнэкъокуум памыу-блэхъэр зэраухыгъэр.

Апэрэ чыпIицыр къыдээзыхыгъэхэр къахэтэгъэштых.

1. «Астрахань»
 2. «Алания»
 3. «Зэкъошныгъэр».
- «Астрахань» апэрэ купым зэрэххэгъээм фэш! тыфэгушо.

2019-рэ ильэсэм «Зэкъошныгъэм» я 5-рэ чыпIэр хэгъэгум изэнэкъокуу къызыдихыгъ. БлэкIыгъэ ильэс ешIэгъухэм арядгъапшэмэ, ылэкIэ лыкIотатэ. Мигъэ я 3-рэ чыпIэр «Зэкъошныгъэм» къызэрихыгъэр гъэхъагъэкэ фэтэлжъэгъ.

— Мэкьюогъум и 12-м зытуугоижын тимурад, — къытиуагь Мыекъоп «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъаIэу, Адыгэ Республикаэм изаслужене тренерэ Ешыгоо Сэфэрбий. — 2020

— 2021-рэ ильэс ешIэгъум зыфэдгъэхъазырышт.

ИльэсийкIэ ешIэгъур зырагъэжъэштых, купэу «Кыыблэм» хэтшт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхээшагъэр
ыкIи къыдээз-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республикаэм
льэпкэ ИофхэмкIэ,
ИэкIыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адырIэ зэпхы-
ныгъэхэмкIэ ыкIи
къебар жуугъэм
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыд-
шыIэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кIэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчыагъэкIэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимиштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэжъях.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысыем Федерацием
хэути ИофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъ-
ИэсийкIэ амалхэмкIэ
и Министерстве
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэроры-
шашI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIемкIи
пчъагъэр
4876

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 880

Хэутиным узчи-
кIэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхытэр
18.00

Зыщаушихъятыгъэх
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шъхъаIэр

Дэрэ Т. И.

Редактор шъхъаIэм
игуадзэр

МэцлIэкъо

С. А.

Пшъэдэжъыр
зыхыырэ секретарыр

Тхъаркъохъ
А. Н.